

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/200/2016
Identifikačné číslo spisu:	7715210312
Dátum vydania rozhodnutia:	16.02.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7715210312.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu I., bývajúceho v K., zastúpeného Mgr. Štefanom Jakabom, advokátom so sídlom v Košiciach, Nerudova 9, proti žalovanému Agropotravinárske družstvo Malčice, so sídlom v Malčiciach, IČO: 31 713 891, zastúpenému Advokátskou kanceláriou Illeš, Šimčák & Partners, s. r. o., so sídlom v Košiciach, Štúrova 27, IČO: 36 861 472, o nahradenie prejavu vôle a nariadenie predbežného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 16 C 262/2015, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 31. augusta 2015 sp. zn. 11 Co 418/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce uznesením z 30. júna 2015 č. k. 16 C 262/2015-28 nariadil predbežné opatrenie, ktorým žalovanému do právoplatného skončenia konania vo veci samej zakázal nakladať s nehnuteľnosťami evidovanými Okresným úradom Michalovce, katastrálny odbor, okres: T., obec: K., katastrálne územie: K., a to pozemkami zapísanými na LV č. XXXX,

- parcela reg. „E“, č. XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 740 m²,
- parcela reg. „E“, č. XXX, druh pozemku: orná pôda, výmera 1481 m²,

a to previesť vlastnícke právo (spoluvlastnícke právo) k nehnuteľnostiam darom, ich scudzením tretej osobe alebo ich zámenou za iné nehnuteľnosti s treťou osobou alebo zaťažiť ich záložným právom v prospech tretej osoby alebo vecným bremenom v prospech tretej osoby, alebo zabezpečovacím prevodom práva v prospech tretej osoby. Do právoplatného skončenia konania vo veci samej žalovanému zakázal previesť užívacie práva odplatným alebo bezodplatným titulom na tretie osoby k uvedeným nehnuteľnostiam (dať ich do nájmu, podnájmu, bezodplatného užívania tretím osobám), ktorých doba trvania presiahne čas, ktorým sa súdny spor vo veci samej právoplatne skončí. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 74 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. e/, f/, ods. 4, § 77 ods. 2 a § 102 ods. 1 O. s. p., vecne tým, že vzhľadom na správanie sa žalovaného je dôvodné predpokladať, že žalovaný bude prevádzať nehnuteľnosti medzi subjektmi, ktoré sú s ním personálne prepojené (v osobách spoločníkov alebo konateľov), a to len za účelom, aby zmarili nadobudnutie nehnuteľností zo strany žalobcu zákonným spôsobom, alebo predmetné nehnuteľnosti zaťaží záložným právom alebo inou

tárou v prospech tretej osoby (vrátane právnických osôb, ktoré sú so žalovaným personálne prepojené) a takýmto konaním bude mať legítimný zámer žalobcu ale aj priebeh a efektívnosť samotného súdneho konania vo veci samej, ktoré sa tým neprimerane predlži. Uviedol, že nariadeným predbežným opatrením sa postavenie žalovaného nijakým spôsobom nezmení a nehrozia mu žiadne škody z titulu nariadeného predbežného opatrenia, nakoľko až do rozhodnutia vo veci samej ako vlastníka jeho užívacie práva nebudú žiadnym spôsobom obmedzené, zároveň sa zamedzí špekulatívnym a účelovým prevodom pozemkov medzi žalovaným a právnickými osobami, v ktorých konatelia a spoločníci žalovaného vystupujú tiež ako konatelia a spoločníci.

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaného uznesením z 31. augusta 2015 sp. zn. 11 Co 418/2015 potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie v potrebnom rozsahu zistil rozhodujúce skutkové okolnosti a na ich podklade dospel k správne právnemu záveru o splnení zákonných predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia v navrhovanom znení. Z obsahu spisu a listinných dokladov možno vyvodiť záver o pravdepodobnosti (osvedčení) nároku žalobcu, ktorý je predmetom sporu vo veci samej, ako aj okolnosti svedčiacie o naliehavej potrebe navrhovanej dočasnej úpravy pomerov účastníkov do právoplatného skončenia sporu vo veci samej. Nariadeným predbežným opatrením sa zamedzí vzniku prípadnej škody alebo inej ujmy na právach žalobcu, a zároveň ním nedochádza k neprípustnému (nad nevyhnutnú a primeranú mieru) zásahu do vlastníckych práv a oprávnených záujmov žalovaného.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadol dovolaním žalovaný, žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p. (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). Vo vzťahu k tejto vade konania namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné z dôvodu, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie spôsobom zo všetkých relevantných skutkových a právnych hľadísk, ktorých posúdenie bolo nevyhnutné pre záver o dôvodnosti nariadenia predbežného opatrenia, a nezdôvodnil, v čom súd videl nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, a tiež otázku ujmy, ktorá môže nariadením predbežného opatrenia žalovanému vzniknúť. Zdôraznil, že odvolací súd mu na žiadny z rozhodujúcich odvolacích argumentov uvedený v odvolaní nedal žiadnu odpoveď, čo považoval za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného ako neprípustné odmietol.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia veta prvá, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 C. s. p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalobcu bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, a prípustnosť podaného dovolania posudzoval v zmysle ustanovení O. s. p. účinného do 30. júna 2016.

8. Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia

odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

9. Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydaného vo forme uznesenia sú upravené v ustanoveniach § 237 ods. 1 a § 239 O. s. p.

10. Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

11. Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

12. Podľa § 239 ods. 3 O. s. p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

13. V treťom odseku ustanovenia § 239 O. s. p. sú vymenované prípady, ktoré vylučujú prípustnosť dovolania proti uzneseniam odvolacieho súdu, proti ktorým by inak bolo dovolanie podľa odsekov 1 a 2 prípustné. Jedným z nich je aj prípad, keď dovolanie smeruje proti uzneseniu o predbežnom opatrení.

14. V prejednávanej veci je nepochybné, že žalovaný dovolaním napáda uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci predbežného opatrenia. Jeho dovolanie je preto podľa § 239 ods. 3 O. s. p. procesne neprípustné.

15. Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p., neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O. s. p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p. (t. j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom). Ustanovenie § 237 ods. 1 O. s. p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia preto predmet konania nie je významný. Ak je teda konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie o predbežnom opatrení.

16. Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo.

17. Dovolateľ v dovolaní namieta, že súdy mu odňali možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníma možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

18. Žalovaný videl odňatie možnosti pred súdom konať v tom, že odvolací súd neuviedol, v čom vidí nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, nevysporiadal sa s otázkou ujmy, ktorá by mohla nariadením predbežného opatrenia žalovanému vzniknúť, a neposúdil vec podľa všetkých relevantných skutkových a právnych hľadísk, čo bolo nevyhnutné pre záver o dôvodnosti nariadenia predbežného opatrenia. Na základe uvedeného považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za nedostatočne odôvodnené, a tým nepreskúmateľné.

19. Dovolacia námietka žalovaného, že súdy sa mali zaoberať otázkou splnenia podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia (aj keď žalovaný túto vadu odôvodňuje § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a vyvodzuje z nej nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia), vo svojej podstate predstavuje námietku tzv. inej vady v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.; namieta sa tu totiž nedostatočné skutkové zistenie. Prípustnosť dovolania však nezakladá skutočnosť, ak súdy svoje rozhodnutie založili na nesprávnych skutkových zisteniach; nesprávne či nedostatočné skutkové zistenie má za následok vydanie vecne nesprávneho rozhodnutia súdu, samo osebe ale nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. (por. napr. R 37/1993, R 125/1999). Rovnako to platí aj pre dovolateľom namietané nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Nesprávne právne posúdenie veci je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne posúdenie veci, ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

20. K námietke nepreskúmateľnosti (t. j. nedostatku v odôvodnení) rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorou žalovaný odôvodnil prípustnosť svojho dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., dovolací súd poznamenáva, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. V preskúmvanej veci obsah spisu v ničom neodôvodňuje uplatnenie druhej vety predmetného stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len takých ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry ESLP. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

21. V danom prípade treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Napokon treba dodať, že za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

22. Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že súd svojím postupom nezaložil vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., teda neodňal účastníkovi možnosť konať pred súdom.

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania nemožno

vyvodiť z ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p., ani z ustanovenia § 239 O. s. p., dovolanie teda smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustné. Najvyšší súd Slovenskej republiky ho preto podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol bez toho, aby bola preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky o nároku na náhradu trovách dovolacieho konania nerozhodoval z dôvodu, že dovolaním napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím, ktorým by sa konanie medzi účastníkmi končilo. Vo veci bude ďalej konať súd prvej inštancie, ktorý rozhodne aj o trovách doterajšieho konania, t. j. vrátenie trov dovolacieho konania v súlade s úpravou zakotvenou v § 262 C. s. p.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.